

**Ващенко А.П.,
методист НМЦ ПТО**

**«Про результати роботи НМЦ ПТО з організації
дослідно-експериментальної діяльності»**

Одним із напрямків роботи навчально-методичного центру є організація дослідно-експериментальної роботи в ЗП(ПТ)О.

На сьогодні на Дніпропетровщині працюють 4 педагогічні експериментальні майданчики на базі 6 закладів професійної (професійно-технічної) освіти та НМЦ ПТО у Дніпропетровській обл.(додаток 1).

Всього в Україні експериментальною діяльністю займаються 35 закладів освіти з Дніпропетровської, Луганської, Київської, Хмельницької, Чернівецької, Львівської, Сумської, Запорізької, Вінницької, Одеської, Харківської, Черкаської областей та НМЦ ПТО України (додаток 2).

В Криворізькому професійно гірничо-технологічному ліцеї завершено експериментальну діяльність.

За результатами завершеної роботи підготовлено матеріали публікацій, здійснюється апробація, експертна оцінка результатів дослідження.

Розглянемо результати роботи НМЦ ПТО з організації дослідно-експериментальної діяльності на діючих майданчиках:

1. *Експеримент Всеукраїнського рівня за темою «Формування підприємницької компетентності майбутніх кваліфікованих робітників сфери послуг у процесі професійної підготовки»(на базі НМЦ ПТО, КЦППРК, ДЦПО, ДЦПТОДСЗ).*

Відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 09.01.2020р. № 23 «Про проведення експерименту Всеукраїнського рівня за темою «Формування підприємницької компетентності майбутніх кваліфікованих робітників сфери послуг у процесі професійної підготовки» у січні 2020 року – грудні 2023 року», з метою методичного супроводу реалізації програми експерименту підготовлено:

- наказ НМЦ ПТО, яким затверджено склад творчої групи з реалізації завдань експерименту Всеукраїнського рівня;
- робочий план виконання програми дослідно-експериментальної роботи на 2019-2020 н.р.

Згідно робочого плану виконання програми дослідно-експериментальної роботи:

-проведено засідання творчої групи щодо генерування ідей з реалізації завдань експерименту;

-розроблено Положення про експериментальну діяльність;

-розроблено анкети опитування здобувачів освіти з знань основ підприємницької діяльності;

-розроблено рекомендації для педагогів ЗП(ПТ)О з проведення анкетування з оцінки рівня володіння здобувачами освіти основ підприємницької діяльності;

-розпочато вхідне анкетування;

- розроблено методичні рекомендації з організації додаткових знань з основ підприємницької діяльності;
- підготовлено методичний порадник;
- створено освітнє середовище для членів творчої групи задіяних в експериментальній діяльності;
- проведено онлайн форсайт-сесію про організацію експериментальної діяльності для членів творчої групи;
- організовано майстер-клас по використанню бізнес-симуляторів при формуванні підприємницької компетенції випускників ЗП(П)ТО.

2. *Експеримент Всеукраїнського рівня за темою «Організаційно-педагогічні умови створення і функціонування STEAM-центру» (на базі КНВЦ, НМЦ ПТО, НЦ «Мала академія наук України»)*

Відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 10.07.2019 № 954 «Про проведення експерименту Всеукраїнського рівня за темою «Організаційно-педагогічні умови створення і функціонування STEAM-центру» у вересні 2019 року – грудні 2022 року», з метою методичного супроводу реалізації програми експерименту підготовлено:

- наказ НМЦ ПТО, яким затверджено склад творчої групи з реалізації завдань експерименту Всеукраїнського рівня;
- робочий план виконання програми дослідно-експериментальної роботи на 2019-2020 н.р.

Згідно робочого плану виконання програми дослідно-експериментальної роботи:

- розроблено та затверджено Положення про STEM-лабораторію;
- проведено тренінги для технічних консультантів, викладачів та учнів ЗП(П)ТО та шкіл по розробці та реалізації STEM проектів;
- проведено навчання педагогів професійного навчання щодо створення електронних освітніх ресурсів:-SWAY як конструктор уроку;-хмарні сервіси в освіті;-електронне портфоліо-індивідуальна траєкторія успіху педагога;
- проведено Міжнародний вебінар за тематикою дослідження;
- розроблено анкети та опитувальники,
- проведено опитування й анкетування в різних групах респондентів;
- видано публікації з теми дослідження у наукових педагогічних виданнях, засобах масової інформації;
- проведено конкурс-презентація науково-дослідних робіт учнів ЗП(П)ТО;
- організовано роботу обласної педагогічної лабораторії STEM-освіта в дії;
- організовано інституції тренерів з впровадження STEM-освіти.

3. *Експеримент Всеукраїнського рівня за темою «Організація професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників за дуальною формою здобуття освіти» (на базі Дніпровського центру професійно-технічної освіти)*

Відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 27.05.2019 № 738 «Про проведення експерименту Всеукраїнського рівня за темою «Організація професійної підготовки майбутніх кваліфікованих

робітників за дуальною формою здобуття освіти» у червні 2019 року – грудні 2022 року», надано методичний супровід по:

- створенню робочої групи, до складу якої входять представники закладу професійної (професійно-технічної) освіти, підприємств-роботодавців;

- проведенню порівняльного аналізу освітніх, професійних, корпоративних професійних стандартів підприємств-роботодавців, визначено відмінності розробки та приведено освітні програми у відповідність один до одного;

- розробці процедури і засобів оцінки результатів навчання за освітньою програмою;

- розробці навчального плану і графіку освітнього процесу синхронізованого з діяльністю підприємств-роботодавців та їх можливостями організації виробничого навчання на спеціалізованих учнівських місцях та виробничій практиці;

- експертизі освітньої програми за участю всіх зацікавлених сторін;

- проведенню Всеукраїнського науково-практичного вебінару «Упровадження елементів дуальної форми навчання в професійну підготовку кваліфікованих робітників»;

- розробленню Положення про експериментальну діяльність.

4. *Експеримент Всеукраїнського рівня за темою «Підготовка кваліфікованих робітників з професій «Квітникар», «Декоратор вітрин», «Флорист» з використанням технології дистанційного навчання» (на базі Дніпропетровського центру професійно - технічної освіти туристичного сервісу)*

Відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 02.07.2016 р. 761 «Про проведення експерименту Всеукраїнського рівня за темою «Підготовка кваліфікованих робітників з професій «Квітникар», «Декоратор вітрин», «Флорист» з використанням технології дистанційного навчання» у 2016-2020 рр. надано методичний супровід щодо:

- здійснення контрольного діагностування рівня ефективності дистанційного навчання учнів;

- підготовки методичного посібника з проблематики експерименту.

НМЦ ПТО підготовлено матеріали про виконання наукового експерименту в цих закладах освіти та розміщено на сайті центру для поширення в навчальний процес інших ЗП(ПТ)О.

Також рекомендується користування наробками цих закладів через сайт НМЦ ПТО розділ «електронна бібліотека методичних напрацювань» підрозділ «експериментальні педагогічні майданчики» та освітнім середовищем створеним для учасників експерименту.

Проблеми та орієнтовні шляхи їх подолання:

1. Методична підтримка експериментальної діяльності потребує активізації участі наукових керівників у прагматичній експериментально-пошуковій роботі педагогічних працівників. Заступники директорів, відповідальні за впровадження експериментальних програм, відчувають труднощі з проблем розробки діагностичного інструментарію, ефективності

впровадження інновації, наукового підґрунтя звітної документації тощо. Залучення до роботи наукових керівників експериментальних програм сприятиме вирішенню основних проблем упровадження інноваційних проектів у навчально-виховний процес закладів освіти, а відтак і подальший інноваційний розвиток закладу.

2. Недостатній рівень інтеграційних та інформаційних взаємозв'язків між суб'єктами, які користуються інноваційним продуктом, та тими, хто його забезпечує. Шляхи вирішення проблеми - інтегрована організаційна структура інноваційних процесів дасть можливість створювати єдине інноваційне середовище для реалізації інноваційних проектів, здійснювати підготовку педагогів до інноваційного пошуку

3. Недостатня готовність педагогів-експериментаторів до оцінювання результатів інноваційного пошуку. Подолання проблеми – організація системної професійної підготовки керівників та педагогів-практиків до інноваційного пошуку з залученням наукових співробітників інститутів НАПН України

Отже, основне завдання методичної служби на наступний навчальний рік – забезпечення консолідації та взаємодії наукових партнерів та педагогічних колективів закладів освіти Дніпропетровщини з метою подальшого інноваційного розвитку освітньої галузі.

Пропонується з метою більшого поширення й підвищення інтересу до дослідно-експериментальної роботи:

1. На сайті НМЦ ПТО, сторінках журналу «Професійно-технічна освіта» та інших виданнях публікувати рекомендації щодо здійснення експерименту, представляти інноваційний досвід, підсумкові звіти кращих експериментальних ЗП(ПТ)О;

2. Залучати до обговорення результатів експериментів соціальних партнерів ЗП(ПТ)О;

3. ЗП(ПТ)О, якими проводиться експеримент Всеукраїнського рівня, на сайтах навчальних закладів висвітлювати результати експериментальної роботи.